

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра будівництва та професійної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри,

 Сергій ЯХІН

(протокол «1» вересня 2025 року №1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Проектування сільських територій та об'єктів інфраструктури

освітньо-професійна програма	«Сільськогосподарське будівництво»
спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
галузь знань	19 Архітектура та будівництво
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
факультет	Інженерно-технологічний

Полтава
2026 / 2027 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектування сільських територій та об'єктів інфраструктури» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Сільськогосподарське будівництво» спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія

Мова викладання державна

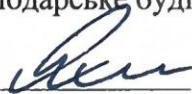
Розробник: Сергій БІДА, доцент кафедри будівництва та професійної освіти,
к.т.н., доцент

«1» вересня 2025 року

 Сергій БІДА

Погоджено гарантом освітньої програми «Сільськогосподарське будівництво»

«1» вересня 2025 року

 Сергій Яхін

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія»

протокол № 1 від «01» вересня 2025 року

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

 Володимир Муравльов

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	3 (192БЦ_бд_2023),
Семестр	5
Лекції (годин)	16
Практичні / семінарські заняття (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
у т. ч. індивідуальні завдання (<i>вказати форму</i>), годин	-
Форма семестрового контролю	диференційований залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Проектування сільських територій та об'єктів інфраструктури» є формування знань щодо основ містобудування, розпланування території і раціонального використання земель населених пунктів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Проектування сільських територій та об'єктів інфраструктури» є складовою циклу підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», і базується на вивченні дисциплін «Інженерна геодезія», «Основи інженерної геології» та «Архітектура будівель і споруд».

4. Компетентності:

загальні:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні):

- СК06. Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.
- СК08. Усвідомлення принципів проектування сільбищних територій.

5. Результати навчання:

- РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.
- РН02. Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.
- РН05. Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.
- РН11. Оцінювати відповідність проектів принципам проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.

**Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними
результатами навчання**

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	Уміння застосовувати наукові методи та сучасне програмне забезпечення для проектування забудови сільських територій, розрахунку інженерних мереж і доріг, враховуючи специфіку економічного розвитку та особливості ландшафту
РН02. Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.	Уміння планувати будівництво та розвиток сільських населених пунктів з урахуванням їх зонування, прогнозування чисельності населення та інших факторів.
РН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.	Уміння виконувати планування сільських територій з урахуванням природних та антропогенних факторів, таких як інженерно-геологічні, гідрогеологічні та метеорологічні умови, рельєф місцевості, профіль аграрного сектору даної території тощо.
РН11. Оцінювати відповідність проєктів принципам проєктування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.	Володіння знаннями щодо містобудівного проєктування населених пунктів з урахуванням розвитку транспортної, енергетичної, інформаційно-комунікаційної, соціальної, екологічної, житлової та комунальної інфраструктури.

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.

Практичні методи: виконання практичних завдань, робота з навчально-методичною літературою та нормативними документами.

Пояснювально-ілюстративний метод.

Метод ситуаційного аналізу.

Інтерактивні методи: мозковий штурм, ділові ігри, дискусії і групові обговорення.

Комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтенту.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи планування та забудови територій.

Місце і роль дисципліни у навчальному процесі. Нормативні документи та загальні положення планування і забудови територій. Термінологія та основні поняття. Системи розселення населення.

Тема 2. Основні положення планування та забудови сільських поселень.

Функціональне зонування сільських населених пунктів та використання земель за цільовим призначенням і формами власності. Сельбищна зона. Громадський центр.

Житлова забудова. Виробнича зона.

Тема 3. Проектно-планувальні розрахунки.

Розрахунок чисельності населення на перспективу. Розрахунок житлового та культурно-побутового будівництва. Попередній розрахунок площі території під населений пункт.

Тема 4. Планування сільського населеного пункту.

Територіально-планувальна організація і композиційна основа житлової і виробничої зон. Будівельне зонування і розміщення закладів обслуговування. Баланс території населеного пункту.

Тема 5. Детальне розпланування сільбищної зони.

Планування і забудова громадського центру. Проектування житлової забудови. Забудова житлових кварталів індивідуальними будинками. Забудова кварталів будинками блокованого і секційного типу.

Тема 6. Благоустрій населених пунктів.

Інженерне облаштування території населених пунктів. Зміст і завдання інженерної підготовки території. Захист території від підтоплення та її осушення. Захист території від затоплення. Інші заходи з інженерної підготовки території. Вертикальне планування території. Інженерне обладнання населених пунктів. Водопостачання, каналізація, тепlopостачання, газопостачання і електропостачання.

Тема 7. Охорона навколишнього середовища.

Загальні відомості про екологію. Еколого-містобудівна оцінка території. Захист навколишнього середовища від забруднення. Атмосфера. Водні об'єкти. Земельні та лісові ресурси. Шум, електромагнітні поля, радіація. Санітарне очищення.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (192БЦ бд 2023)				Заочна (шифр курсу)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лек.	пр.	с.р.		лек.	пр.	с.р.
Тема 1. Основи планування та забудови територій.	12	2	2	8		—	—	—
Тема 2. Основні положення планування та забудови сільських поселень.	18	4	2	12		—	—	—
Тема 3. Проектно-планувальні розрахунки.	14	2	4	8		—	—	—
Тема 4. Планування сільського населеного пункту.	12	2	2	8		—	—	—
Тема 5. Детальне розпланування сільбищної зони.	12	2	2	8		—	—	—
Тема 6. Благоустрій населених пунктів.	12	2	2	8		—	—	—
Тема 7. Охорона навколишнього середовища.	10	2		8		—	—	—
Усього годин	90	16	14	60		—	—	—

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (192БЦ_бд_2023)	заочна форма (шифр курсу)
Тема 1. Попередні розрахунки проекту планування та забудови населеного пункту.	2	—
Тема 2. Функціональне зонування населеного пункту	2	—
Тема 3. Планування житлової забудови	2	—
Тема 4. Планування мережі вулиць і доріг, громадського центру, зелених насаджень	2	—
Тема 5. Розроблення ситуаційного плану населеного пункту	2	—
Тема 6. Благоустрій присадибної ділянки	2	—
Тема 7. Розрахунок техніко-економічних показників проекту планування та забудови населеного пункту	2	—
Разом	14	—

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (192БЦ_бд_2023)	заочна форма (шифр курсу)
Тема 1. Основи планування та забудови територій.	8	-
Тема 2. Основні положення планування та забудови сільських поселень.	12	-
Тема 3. Проектно-планувальні розрахунки.	8	-
Тема 4. Планування сільського населеного пункту	8	-
Тема 5. Детальне розпланування сільбищної зони.	8	-
Тема 6. Благоустрій населених пунктів.	8	-
Тема 7. Охорона навколишнього середовища.	8	-
Разом	60	-

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	• опитування • виконання завдань на практичних заняттях

Програмні результати навчання	Форми контролю
РН02. Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.	• опитування • виконання завдань на практичних заняттях
РН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.	• опитування • виконання завдань на практичних заняттях
РН11. Оцінювати відповідність проєктів принципам проєктування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.	• опитування • виконання завдань на практичних заняттях

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом: **диференційний залік.**

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опиту- вання	виконання завдань практичних заняттях	екзамен	
Денна форма				
Тема 1. Основи планування та забудови територій.	5	10	—	15
Тема 2. Основні положення планування та забудови сільських поселень.	10	10	—	20
Тема 3. Проектно-планувальні розрахунки.	5	10	—	15
Тема 4. Планування сільського населеного пункту	5	10		15
Тема 5. Детальне розпланування сельбищної зони.	5	10		15
Тема 6. Благоустрій населених пунктів.	5	10		15
Тема 7. Охорона навколишнього середовища.	5			5
Разом поточне	40	60	—	100
Екзамен	—	—	—	—
Всього	40	60	—	100

Шкала та критерії оцінювання

опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 (максимальна)	опрацьовані завдання самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими

4	опрацьовані завдання самостійної роботи, надані відповіді на переважну більшість запитань
3	опрацьовані завдання самостійної роботи, надані відповіді на більшість запитань, але є неточність у судженнях
2...0 (мінімальна)	не виконано завдання з самостійної роботи, не надано відповіді на питання, або наявні значні неточності, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів. (бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання теми)

Шкала та критерії оцінювання

виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
10...9 (максимальна)	Завдання виконано повністю, всі вимоги і критерії враховані. Робота виконана без помилок, демонструє глибоке розуміння матеріалу та високу якість виконання. Завдання виконано самостійно, без помітних запозичень або необхідності в значній допомозі викладача.
8...7	Завдання виконано з незначними недоліками, більшість вимог дотримано. Робота містить мінімальні неточності або помилки, які не впливають на загальний результат. Робота виконана в основному самостійно, хоча могла потребувати незначної допомоги.
6...5	Основні вимоги завдання виконано, але є кілька значних недоліків. Робота містить помітні помилки або неточності, що впливають на загальний результат. Завдання частково виконано з допомогою викладача або з використанням додаткових ресурсів.
4...0 (мінімальна)	Лише деякі частини завдання виконано, більшість вимог ігнорується. Робота містить критичні помилки, які роблять результат майже непридатним. (бали не нараховуються, необхідне повторне виконання завдання)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Засоби навчання: пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт.; проєкційний екран – 1 шт.

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання:

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати навчальні завдання у встановлені терміни, визначені графіком освітнього процесу та викладачем дисципліни. У разі поважних причин (хвороба, участь у заходах за підтримки університету, форс-мажор тощо) терміни виконання можуть бути індивідуально продовжені за погодженням із викладачем.

Поточні завдання (практичні, лабораторні роботи тощо) можуть бути повторно виконані / перескладені лише за умови попереднього отримання негативної або незадовільної оцінки, або невиконання завдання вчасно.

Перескладання підсумкового контролю (заліку або екзамену) здійснюється згідно з графіком, затвердженим деканатом, у строки, передбачені для ліквідації академічної заборгованості, не більше двох разів.

- щодо академічної доброчесності:

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності ПДАУ. Недопустимими є плагіат, списування, фальсифікація, фабрикація результатів, використання сторонньої допомоги під час контрольних заходів. У разі виявлення порушення результат оцінювання анулюється, а студент зобов'язаний пройти повторне оцінювання у встановленому порядку.

- щодо відвідування занять:

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню у строки, погоджені з викладачем. Невиконання цього обов'язку може вплинути на допуск до підсумкового контролю.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

Результати навчання, набуті в неформальній або інформальній освіті (наприклад, онлайн-курси, стажування), можуть бути визнані університетом відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті». Для цього здобувач має подати підтверджувальні документи (сертифікати, протоколи, звіти тощо) та пройти оцінювання рівня засвоєння результатів навчання, якщо це необхідно.

- щодо оскарження результатів оцінювання:

Здобувач вищої освіти має право звернутися з апеляцією щодо результатів поточного або підсумкового оцінювання. Апеляція подається у письмовій формі на ім'я декана не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Розгляд здійснюється апеляційною комісією у триденний строк відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання ПДАУ. Рішення комісії є остаточним і не може призвести до зниження оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Просторове та ландшафтне планування: навч. посіб. / Бортник С.Ю., Лаврук Т.М., Олещенко А.В., Тимуляк Л.М. Київ, 2022. 175 с.
2. Розпланування та забудова території сільських населених пунктів і фермерських господарств : навч. посіб. / Лоїк Г.К., Тарасюк І.Г., Степанюк А.В., Смолярчук М.В. Київ : Арістей, 2009. 344 с.
3. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. Київ : Мінрегіонбуд України, 2019. 177 с.
3. ДБН Б 2.2-:2011 Планування і забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Київ : Мінрегіонбуд України, 2012. 61 с.
4. ДБН В.1.1-25-2009 Інженерний захист території та споруд від підтоплення та затоплення. Київ: Мінрегіонбуд України, 2010. 52 с.
5. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів. Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. 61 с.

Допоміжні

1.	Земельний кодекс України	від	25.10.2001	№	2768-III	-
	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text					
2.	Водний кодекс України	від	06.06.1995	№	213/95-ВР	-
	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text					
3.	Лісовий кодекс України	від	21.01.1994	№	3852-XII	-
	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text					
4.	Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності»					
	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text					
5.	Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII «Про основи містобудування»					
	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text					

6. Закон України від 27.05.2021 № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>
7. Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV «Про архітектурну діяльність» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>
8. Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII «Про охорону навколишнього природного середовища» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
9. Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII «Про охорону атмосферного повітря» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>
10. Закон України від 19.06.2003 № 962-IV «Про охорону земель» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>

Інформаційні ресурси

1. Дистанційна освіта ПДАУ. Курс: Проектування сільських територій та об'єктів інфраструктури. URL: <https://moodle.pdau.edu.ua> (дата звернення: 1.09.2025).
2. Каталог будівельних норм та нормативних документів національного рівня у галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів України (станом на 1 січня 2018 року) https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=76824
3. Закон України Про регулювання містобудівної діяльності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
4. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=51179
5. ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування і забудови населених пунктів https://dbn.co.ua/load/normativy/sanpin/dsp_173_96_derzhavni_sanitarni_pravila_planuvannja_i_z_abudovi_naselenikh_punktiv/25-1-0-1815
6. ДБН Б.1.1-15:2012 Склад і зміст генерального плану населеного пункту <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-1040>
7. Закон України № 2465-IX від 27.07.2022 Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20#Text> -